

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie oskarżonej A.S. uniewinnionej od popełnienia przestępstwa z art. 212 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2026 r., na posiedzeniu w Izbie Karnej bez udziału stron
wniosku obrońcy uniewinnionej oskarżonej o ustalenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym,
na podstawie art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. oraz § 16 w zw. z § 11 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2026.118 t.j.);

postanowił:

zasądzić od oskarżyciela prywatnego D.R. na rzecz uniewinnionej oskarżonej A.S. kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych), jako zwrot wydatków poniesionych przez A.S. w postępowaniu kasacyjnym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy, który w toku postępowania kasacyjnego dokonał czynności procesowej w postaci sporządzenia i przesłania pisemnej odpowiedzi na kasację wniesioną przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem wydanym na posiedzeniu, w dniu 25 listopada 2025 r., w sprawie o sygn. akt IV KK 366/25, Sąd Najwyższy na posiedzeniu bez udziału stron oddalił jako oczywiście bezzasadną kasację wniesioną przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego D.R., który kwestionował prawomocny wyrok uniewinniający A.S. od zarzucanego jej czynu.

O ile w postanowieniu Sądu Najwyższego z 25 listopada 2025 r. o oddaleniu kasacji pełnomocnika oskarżyciela prywatnego jako oczywiście bezzasadnej rozstrzygnięto o kosztach sądowych związanych z tym postępowaniem (obciążono nimi oskarżyciela prywatnego, co znajduje umocowanie w przepisach art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 i 3 k.p.k.), o tyle orzeczenie to - z uwagi na brak stosownego wniosku - nie zawierało rozstrzygnięcia w przedmiocie poniesionych przez oskarżonego wydatków związanych z ustanowieniem obrońcy z wyboru w postępowaniu kasacyjnym.

Pismem z 20 stycznia 2026 r. obrońca oskarżonej r. pr. M.S. złożył wniosek o uzupełnienie postanowienia i ustalenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy uznał co następuje.

Wniosek ustalenie kosztów zastępstwa procesowego okazał się słuszny, gdyż zgodnie z art. 637a k.p.k. do kosztów postępowania kasacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy o kosztach postępowania odwoławczego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Wobec tego odpowiednie zastosowanie w tej sprawie znalazł art. 636 § 1 k.p.k., przewidujący obciążenie oskarżyciela prywatnego kosztami procesu za postępowanie odwoławcze (kasacyjne), jeżeli środek odwoławczy pochodzi wyłącznie od niego i nie został uwzględniony, jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie. Do kosztów procesu niewątpliwie należą uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy (art. 626 § 1 pkt 2 k.p.k.).

W przedmiotowej sprawie ustanowiony przez oskarżoną obrońca, w piśmie z 17 czerwca 2025 r., złożył odpowiedź na kasację pełnomocnika oskarżyciela prywatnego, wnosząc o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej, w uzasadnieniu

odnosząc się do dotychczasowego biegu postępowania oraz przedstawiając stanowisko w zakresie zarzutów podniesionych przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego.

A.S. została w niniejszej sprawie uniewinniona, zatem zgodnie z ogólną zasadą wynikającą z art. 632 pkt 1 k.p.k. koszty procesu w sprawach z oskarżenia prywatnego sąd zasądza od oskarżyciela prywatnego (w przedmiotowej sprawie nie doszło do pojednania się stron).

Nie ulega wątpliwości, że do kosztów procesu zgodnie z treścią art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. należą uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika. Ich wysokość wynika z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 215; dalej: rozporządzenie). W przedmiotowej sprawie nie mógł mieć jednak zastosowania § 11 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia, gdyż kasacja pełnomocnika oskarżyciela prywatnego została oddalona na posiedzeniu bez udziału stron. Tymczasem wskazany przepis przewiduje stawki minimalne za obronę przed Sądem Najwyższym, a zatem dotyczy wyłącznie sytuacji, gdy sprawa została rozpoznana na rozprawie lub jawnym posiedzeniu, w których uczestniczył obrońca.

Jednocześnie zauważyć należy, że w rozporządzeniu brak jest określenia stawki wynagrodzenia za sporządzenie "odpowiedzi na kasację". Dlatego też, respektując brzmienie § 20 rozporządzenia, który nakazuje wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustalać przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju uznano, że zastosowanie znajduje tu przepis § 11 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia, określający stawki minimalne przewidziane dla czynności m.in. sporządzenia opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji (*zob.m.in. postanowienie SN z 26 czerwca 2019 r. sygn. akt IV KK 372/18; postanowienie SN z 9 września 2020 r. sygn. akt IV KK 603/19; postanowienie SN z 22 marca 2021 r. sygn. akt IV KK 574/20*).

Wysokość przysługującego zwrotu poniesionych kosztów obrony z wyboru określona jest rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2026.118 t.j.).

Zgodnie z jego przepisami, w sytuacji nieuwzględnienia środka zaskarżenia wniesionego na niekorzyść oskarżonego, przysługuje mu zwrot poniesionych kosztów ustanowienia jednego obrońcy z wyboru. W przedmiotowym postępowaniu zrealizowane na zewnątrz (a więc niejako widoczne dla Sądu Najwyższego) czynności polegały na złożeniu przez obrońcę oskarżonej odpowiedzi na kasację.

Reasumując, w ocenie Sądu Najwyższego właściwą kwotą, którą należało zasądzić od oskarżyciela prywatnego D.R. na rzecz uniewinnionej A.S., tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z wyboru przed Sądem Najwyższym, tj. za sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na kasację, była zgodnie z § 11 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia kwota 720 zł. Biorąc bowiem pod uwagę brak udokumentowania poniesionych przez oskarżoną wydatków, zastosowanie znalazła regulacja z § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2026.118 t.j.) stanowiąca, iż w przypadku braku oświadczenia o wysokości kosztów obciążających stronę z tytułu wynagrodzenia radcy prawnego, opłatę ustala się w wysokości odpowiadającej stawce minimalnej, a zatem w przypadku sporządzenia odpowiedzi na kasację, na podstawie § 11 ust. 4 pkt 2 cyt. rozporządzenia – kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych), (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 kwietnia 2022 r. sygn. akt III KK 21/22 i cyt. tam orzecznictwo*), od oskarżyciela prywatnego na rzecz oskarżonej.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[WB]

[r.g.]